

SAVONIA

■ OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

TAIDETEKSTIILIN SUUNNITTELU PALVELUKESKUS OMAVIESKAAN

TEKIJÄ: Miiä Sipilä

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma	
Työn tekijä Miia Sipilä	
Työn nimi Taidetekstiilin suunnittelu palvelukeskus Omavieskaan	
Päiväys	23.4.2015
Sivumäärä/Liitteet	49/0
Ohjaaja Marke Iivarinen	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani Palvelukeskus Omavieska	
Tiivistelmä <p>Tämän opinnäytetyön aiheena oli suunnitella asiakastyönä taidetekstiili palvelukeskus Omavieskaan. Alussa pohditaan, kuinka aiemmista projekteista on ollut hyötyä opinnäytetyön tekijälle. Suunnittelun tueksi palvelukeskuksen asukkaille järjestettiin haastattelu, jossa selvitettiin muun muassa heidän mielenkiinnonkohteitaan ja muistojaan. Lisäksi tehtiin asiakas- ja tila-analyysi. Opinnäytetyössä tarkastellaan myös taidetekstiilin paloturvallisuuden tarpeellisuutta.</p> <p>Tavoitteena on suunnitella tilaan sopiva taidetekstiili. Tavoitteena on myös, että tekijä kehittyä suunnittelijana ja saa lisää kokemusta asiakastyöstä.</p> <p>Opinnäytetyössä tehtiin luonnoksia, joista valitaan sopivimpia jatkokehiteltäväksi. Luonnoksista tehtiin materiaalikokeiluja. Asiakkaalle esitettiin kaksi ehdotusta taidetekstiilistä, joista hän sai valita mieluisimman valmistettavaksi. Taidetekstiili valmistettiin keväällä 2015 opinnäytetyöprosessin jatkoksi.</p>	
Avainsanat Taidetekstiili, Suunnitteluprosessi, Palvelukeskus Omavieska	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author Miia Sipilä			
Title of Thesis Designing a textile for Service Center Omavieska			
Date	23.4.2015	Pages/Appendices	49/0
Supervisor Marke Iivarinen			
Client Organisation /Partners Service Center Omavieska			
<p>Abstract</p> <p>The subject of this thesis was to design a textile for a client called Service Center Omavieska. In the beginning the author considered if earlier projects have been useful to her. The clients of the service center were interviewed and they told about their interests and memories. The author made also the client analysis and the room analysis. Fire safety was one perspective of the thesis.</p> <p>The goal of the thesis was to design a textile which is suitable for the room. The other goal for the author was grow as a designer and have more experience in working with clients.</p> <p>The author made sketches and chose the best ones to develop them further. Material trials were made. The author made three sketches and the client chose the most suitable idea to be realised. The author will produce the textile in spring 2015, after this thesis project.</p>			
<p>Keywords Art textile, Designing process, Service Center Omavieska</p>			

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	1
2 TAVOITTEET JA PROSESSI	4
2.1 Työn tavoitteet ja elementit.....	4
2.2 Prosessin kuvaus	5
3 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	6
3.1 Asiakasanalyysi.....	6
3.2 Tila-analyysi	7
3.3 Paloturvallisuus.....	12
3.4 Ensimmäinen asiakastapaaminen.....	13
3.5 Haastatteluhetki asukkaiden kanssa	13
4 SUUNNITTELUPROSESSI	21
4.1 Alkuluonnostelu	21
4.2 Koivikko	30
4.3 Elämän askeleet	33
4.4 Marjametsä	36
4.5 Suunnitelmien esittely asiakkaalle	39
5 POHDINTA.....	41

KUVALUETTELO

LÄHDELUETTELO

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni suunnittelen taidetekstiilin asiakastyönä Omavieskan palvelukeskuksen aulatilaan. Opintojen aikana minulle on selkiytynyt ajatus siitä, että haluan opinnäytetyössäni tehdä yhteistyötä asiakkaan kanssa sekä suunnitella jotain sellaista, joka tullaan myös valmistamaan. Koen Omavieskan yhteistyökumppanina tärkeäksi, sillä palvelukeskus sijaitsee kotipaikkakunnallani. Minulle on myös tärkeää, että tekstiili tuo viihtyvyyttä ja iloa palvelukeskuksen asukkaille. Mielestäni on todella hienoa saada suunnitella taidetekstiili vastavalmistuneeseen rakennukseen.

Opinnäytetyöprosessiin kuuluu asiakastapaamisia, asukkaiden haastattelu, luovaa suunnittelua, tiedon hankintaa, näytekappaleiden tekoa ja raportin kirjoittaminen. Prosessin alussa minulla ei ole selkeää ajatusta siitä, mitä tekniikkaa tulen taidetekstiilissä käyttämään. Teen monipuolisesti luonnoksia ja valitsen tekniikat, jotka palvelevat suunnitelmiani parhaiten.

Suunnittelussa huomioin tilan, asiakkaalta saadun tiedon sekä oman tyylini. Suunnittelun apuna käytän asiakkaalle tekemäni haastattelun tuloksia, keräämiäni kuvia sekä aiempia kokemuksiani taidetekstiilien suunnittelusta. Lisäksi tutustun kirjallisuuteen, internetlähteisiin sekä keskustelen asiakkaan kanssa tilaan ja tekstiiliin liittyvistä asioista.

Olen opintojen aikana ollut mukana projektissa, jossa ryhmämme suunnitteli ja valmisti uniikkeja taidetekstiilejä Kuopion yliopistollisen sairaalan lasten ja nuorten osastolle. Projekti oli minulle ensimmäisiä asiakkaan kanssa yhteistyössä tehtyjä. Opin projektissa hyvin monia uusia asioita, joista on varmasti hyötyä nyt opinnäytetyötä tehdessäni. Projektissa opin muun muassa suunnittelu- ja valmistusprosessien etenemistä, työskentelyä asiakkaan kanssa, tilaan tutustumista, tekstiilien ripustusmahdollisuuksia, materiaalien hankintaa, ryhmätyöskentelytaitoja, erilaisia valmistustekniikoita sekä tekstiilien paloturvallisuuteen liittyviä asioita. Projektissa työskentelimme yhdessä ryhmän kanssa ja pystyimme saamaan tarvittaessa tukea toisiltamme. Nyt opinnäytetyötä tehdessäni saan työskennellä yksin sekä keskittyä yhden taidetekstiilin suunnittelemiseen.

KUVAT 1 ja 2. Kotikolo ja Kotiin päin -taidetekstiilit Kuopion yliopistollisen sairaalan lasten ja nuorten osastolla (Mäkäräinen 2014.)

Luokkamme pääsi suunnittelemaan Kuopion Muotoiluakatemia 130-vuotisjuhlanäyttelyyn teoksia. Suunnittelimme teoksia sekä tekstiilin opintojen puolella että visuaaliset taidot -kurssilla. Teoksien suunnittelu ja valmistus tapahtuivat hyvin itsenäisesti. Suunnittelin näyttelyyn *Muistoja* sekä *Hupskeikkaa, kuka leikkaa ensin?* -teokset. (Kuvat 3 ja 4, s. 3.) Koen, että näissä teoksissa tyylini näkyy hyvin. Teoksia tehdessä opin yksintyöskentelyä sekä suurien teoksien valmistamista. Opin myös, että kannattaa varata runsaasti aikaa teoksien valmistamiseen. Näistä aiemmista projekteista olen saanut paljon varmuutta tulevia töitä ajatellen.

KUVA 3. Muistoja (Wright 2014.)

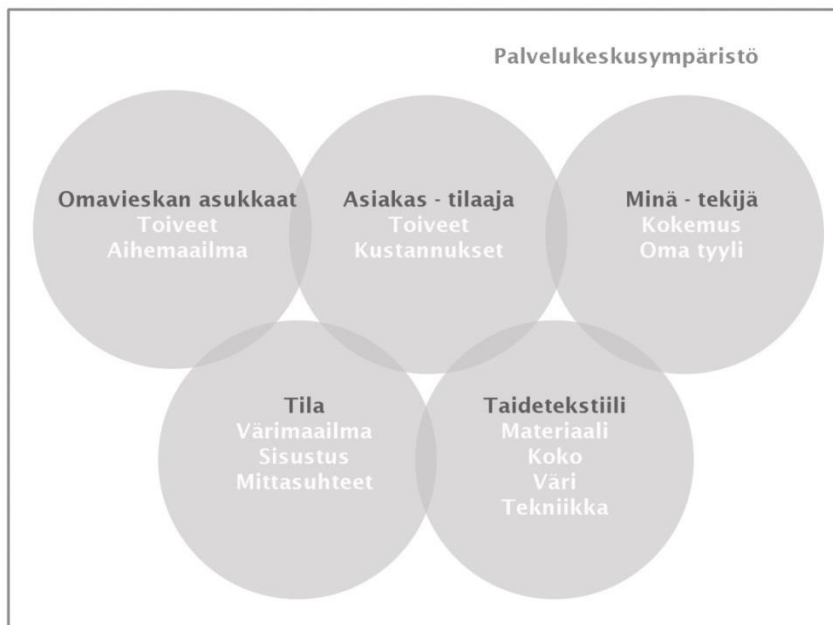

KUVA 4. Hupskeikkaa, kuka leikkaa ensin? (Wright 2014.)

2 TAVOITTEET JA PROSESSI

2.1 Työn tavoitteet ja elementit

Opinnäytetyön tavoitteena on suunnitella aulatilaa sopiva taidetekstiili. Tavoitteenani on ottaa suunnittelussa huomioon tilassa jo valmiina olevat asiat, värit sekä tilan mittasuhteet. Toisena tavoitteena on, että kehityn suunnittelijana ja saan lisää kokemusta asiakkaan kanssa työskentelystä. Suurin toiveeni on, että lopputuloksesta tulee sellainen, johon sekä asiakas että suunnittelija voivat olla tyytyväisiä.

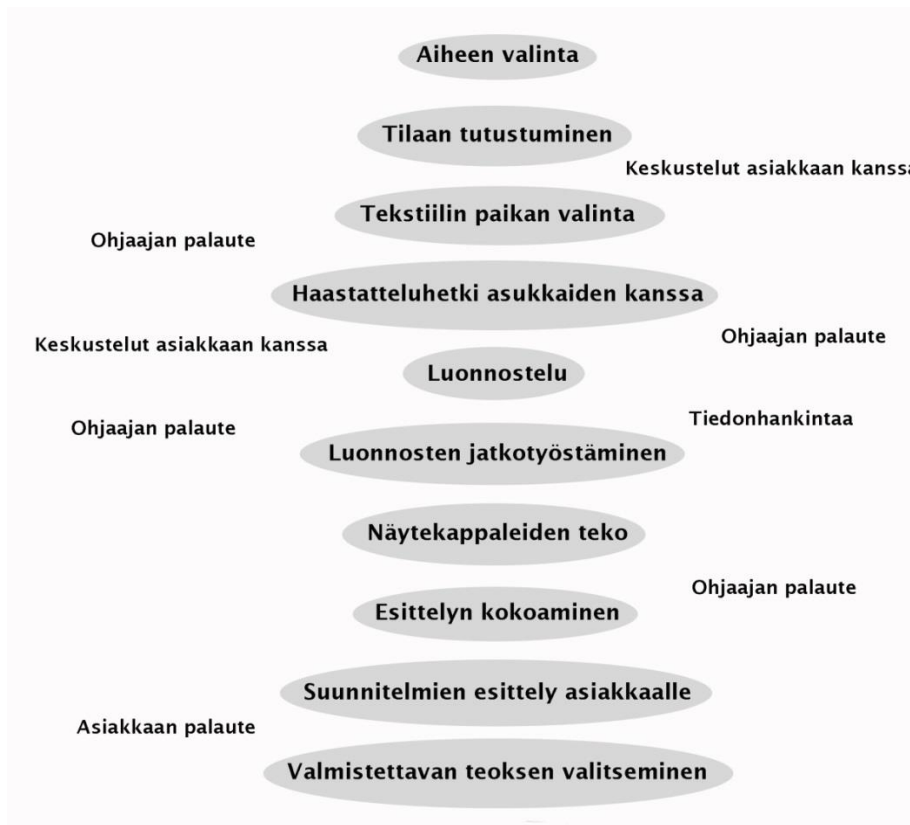

KUVIO 1. Työn elementit (Sipilä 2015.)

Olen koontanut työn elementit edellä esitettyyn kaavioon. (Kuvio 1.) Suunnittelussa minun tulee ottaa huomioon Omavieskan asukkaiden mielenkiinnonkohteet sekä miettiä vanhainkodin asukkaille sopiva aihe. Minun tulee ottaa huomioon myös työntekijöiden toiveet. Saamani budjetti vaikuttaa jonkin verran muun muassa materiaalivalintoihin ja teoksen kokoon. Historiani suunnittelijana vaikuttaa tekstiilin valmistusprosessiin. Minulla on oma tyyli, jonka haluan näkyvän työssä. Tila asettaa myös omat vaatimuksensa tekstiilille. Minun tulee ottaa huomioon muun muassa tilan värit, sisustus, mittasuhteet ja valaistus.

Taidetekstiilin materiaalin, koon, värin ja tekniikan pyrin valitsemaan siten, että ne vastaisivat parhaiten käyttötarkoitustaan.

2.2 Prosessin kuvaus

KUVIO 2. Prosessinkulku (Sipilä 2015.)

Prosessia kuvaamaan olen tehnyt edellä näkyvän prosessinkulkukaavion. Prosessi lähti liikkeelle keväällä 2014, kun mieleeni tuli, että voisin mahdollisesti suunnitella opinnäyte-työnäni taidetekstiilin. Mietin, mikä kohde voisi olla sopiva. Mieleeni tuli Alavieskassa sijaitseva vasta valmistunut palvelukeskus Omavieska. Otin yhteyttä palveluesimies Aino Takai-Eilolaan ja kysyin, olisivatko he kiinnostuneita yhteistyöstä kanssani. Prosessi sai alkusysäyksen tutustuessani ensimmäisen kerran Omavieskaan ja tehdessäni työsuunnitelmaa. Seuraavalla vierailulla haastattelin asukkaita. Tämän jälkeen alkoi suunnittelutyö ja valmistin muutamista luonnoksista materiaalikokeiluja. Lopuksi esitin asiakkaalle kaksi ehdotusta, joista he saivat valita mieluisimman valmistettavaksi.

3 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

3.1 Asiakasanalyysi

Omavieska on Alavieskan keskustassa sijaitseva vanhusten palvelukeskus, jossa on asukaina ikääntyviä vanhuksia ja vammaisia. Omavieska on ympärivuorokautinen palveluasumisen yksikkö. Jokaisella asukkaalla on oma yhden hengen huone ja lisäksi palvelukeskuksessa on yksi huone varattuna lyhytaikaishoidolle, jossa asukas vaihtuu. Muut huoneet ovat pitkäaikaishoitoa tarvitseville. Suurimmalla osalla asukkaista on vaikea tai keskivaikea muistisairaus. Se onkin yleisin syy, miksi palvelukeskukseen tullaan. Toinen yleinen syy on fyysisen toimintakyvyn lasku. Yli puolet asukkaista on kahden hoitajan autettavia. Vanhin asukkaista on 103-vuotias ja nuorin 60-vuotias. Kaksi asukasta on alle 75-vuotiaita. Asukkaiden lisäksi tilassa kulkee työntekijöitä, asukkaiden omaisia ja muita vierailijoita. (Taka-Eilola 2014.)

Omavieska on aloittanut uusissa tiloissa vuoden 2014 alussa. Se sijaitsee Alavieskassa Kalajoen rannalla. Asukaspaikkoja on 36, kolmessa eri tiimissä. Kaikilla asukkailla on omat huoneet ja tiimeissä yhteinen oleskelu- ja ruokailutila. Kaikkien yhteisessä käytössä on Auringosali ja kuntosali. (Peruspalvelukuntayhtymä Kallio 2015.)

Palvelukeskuksessa pyritään toimintakykyä edistävään ja ylläpitävään työotteeseen sekä yhteisöllisyyteen. Hoidossa pidetään omaiset mukana, sillä he osaavat usein sanoa joitain asioita paremmin kuin asukas itse. Omavieskan yhteistyökumppaneita ovat muun muassa Peruspalvelukuntayhtymä Kallio, Alavieskan terveyskeskus, seurakunta, vapaaehtoistoiminta, ystäväpalvelu, koulu ja päiväkotit. (Taka-Eilola 2014.)

3.2 Tila-analyysi

Tila, johon suunnittelen tekstiilin, on palvelukeskuksen aula. Tilassa järjestetään erilaisia tapahtumia, kuten esityksiä, seuroja ja muuta toimintaa asukkaille sekä henkilökunnan kokouksia. Kaikki asukkaat syövät yhdessä kerran viikossa isossa salissa, muutoin ruokailu tapahtuu omissa tiimeissä. (Taka-Eilola 2014.) Pääovesta tullaan ensimmäisenä aulatilaa ja tilan kautta kuljetaan siivestä toiseen. Kaikkien yhteisessä käytössä olevassa aulatilassa on keskellä kaksi isoa pöytäryhmää, joiden ympärillä on tuoleja. Pöydät on koottu pienemmistä pöydistä ja niiden paikkaa ja suuntaa vaihdellaan välillä. Pöytien pinnat ovat valkoiset ja tuolit ovat vaaleaa puuta. Tuolien istuin ja selkänoja on verhoiltu vihreän erisävyisillä kankailla.

KUVA 5. Omavieskan aula (Sipilä 2014.)

Kun tilaan tullaan pääovesta, vastapäisellä seinällä on koko seinän pituisesti ikkunoita. Ikkunoista näkyy kaunis jokimaisema sekä viihtyisä piha ja ulkoterassi. Ikkunoissa on vaaleankeltaisia, -vihreitä, -harmaita ja raitaisia läpikuultavia verhoja. Ikkunoiden edessä on pari matalaa vaalean puun väristä tasoa ja niiden päällä vaaleanvihreät liinat sekä viherkasveja. Seinustalla on myös muutama puinen tuoli, joissa on punainen verhoilu sekä ovi ulos terassille.

Pääsisäänkäynnin puoleisella seinällä on kaksi vanhaa kaappia, toinen punainen ja toinen vaalea puinen kaappi. Mielestäni vanhat kalusteet sopivat todella hyvin uuteen ja moderniin tilaan uusien kalusteiden ja tilojen kanssa. Seinustalla on lisäksi vesipiste ja pari punaista nojatuolia. Seinän takana sijaitsee jakelukeittiö, jossa on suljettava tiski aulan puolelle. Tällä seinustalla katto on matalampi kuin aulassa muuten. (Kuva 6.)

KUVA 6. Sisäänkäynnin puoleinen seinä (Sipilä 2014.)

Sisäänkäynnistä katsottuna oikealla puolella aulaa on istuinryhmittymä. Punainen sohva, muutama vaalea nojatuoli, puinen vaalea sohvapöytä ja sympaattinen punainen kiikkutuoli muodostavat mukavan oleskelutilan. Päädyssä on myös piano, seinällä suuri valkokangas, jonka saa rullattua myös kokoon, ja muutama jalallinen mikrofoni. (Kuva 7, s. 9.)

KUVA 7. Istuinryhmä (Sipilä 2014.)

Sisäänkäynnistä katsottuna vasemmalla puolella aulaa sijaitsee kuntosali, jonka saa tarvittaessa erotettua muusta tilasta vaaleilla puisilla haitariovilla. Seinustalla on myös pinottuna samoja tuoleja kuin isojen pöytien ympärillä. (Kuva 8, s. 10.)

Aulatila on hyvin avara. Tilassa on viisto korkea katto, joka tuo ilmavuutta tilaan. Tilan katto ja seinät ovat valkoiset. Kuntosalissa yksi seinä on maalattu harmaalla. Eri siipiin johtavilla käytävillä on myös maalattu seiniä tehosteväreillä. Tilassa on harmaat muovimatolla päällystetyt lattiat ja harmaat ovet. Aulan korkeassa katossa on roikkuvia pyöreitä moderneja valaisimia ja siellä kulkee lisäksi muutama ilmastointiputki. Matalammassa katoissa on kattoon upotetut suorakulmion malliset yleisvalaisimet. Suurista ikkunoista tulee luonnonvaloa sisälle. Tilaan on tuotu kodikkuutta pienillä yksityiskohdilla. Tilassa on useita kukkia ja viherkasveja sekä liinoja pöydillä ja tasoilla. Käytävillä on myös jonkin verran tauluja ja kudottuja tekstiilejä.

KUVA 8. Kuntosalu ja taka-alalla seinä, johon tekstiili suunnitellaan (Sipilä 2014.)

Suunnittelemani tekstiili tulee sijoittumaan aulan lähellä olevalle käytävälle, joka johtaa c-siipeen. Seinä, jolle tekstiili tulee, on väriltään valkoinen. Seinällä on kaksi taulua, jotka tullaan sijoittamaan muualle. Seinällä katon rajassa kulkee kisko, johon tekstiili tullaan kiinnittämään. (Kuva 9, s. 11.) Seinää vastapäätä sijaitsee palveluesimiehen työhuone. Vastapäätä oleva seinä on vihreä ja siinä on ovi ja kolme ikkunaa. Ikkunoiden sälekaihtimien ollessa auki käytävään tulee luonnonvaloa työhuoneen kautta. Ikkunoiden alla kulkee puinen kaide.

Kulman takana on keltainen seinä, jossa on suuri kudottu tekstiili. Käytävän katossa on upotetut yleisvalaisimet. Lähellä olevien vihreän ja keltaisen seinän värit tuovat oman haasteensa suunnitteluun. Seinä on noin 245 cm korkea ja noin 600 cm pitkä. C-siiven päässä seinää ovi on usein avoinna, mikä tulee ottaa huomioon tekstiilin kokoa ja sijoituskohtaa mietittäessä. Tekstiili tulee käytävälle, joten suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös se, että tekstiiliä tullaan katsomaan melko läheltä.

Erilaisilla tekstiileillä ja tauluilla voi saada värikkyyttä palvelukeskusten tapaisiin tiloihin. Asukkaiden omien huoneiden seinät, lattiat ja katot on hyvä pitää hillittyinä, jotta jokainen asukas saisi valita itse sisustuksensa. Yhteisissä tiloissa taas olisi hyvä käyttää värejä, näin

asukkaiden huoneitten ja yhteisten tilojen välillä olisi virkistävä vastakohta. (Rihloma 1999, 71.)

KUVA 9. Seinä, johon tekstiili suunnitellaan (Sipilä 2014.)

KUVA 10. Omavieska keväällä 2015 (Sipilä 2015.)

3.3 Paloturvallisuus

Juttelimme paloturvallisuudesta Taka-Eilolan kanssa. Hän kertoi, että käytävällä, johon tekstiili tulee, on katossa automaattiset vesisammutuslaitteistot eli sprinklerit. Hänen mukaansa paloturvallisuutta ei tarvitse muuten huomioida, sillä sprinklerit ovat hyvin lähellä. (Kuva 11.) Taka-Eilola kertoi, että asukkaiden huoneissa on heidän omia tavaroitaan ja verhojaan sekä asukkaat ovat saaneet sisustaa huoneensa itse. Näin ollen huoneissa ei myöskään ole paloturvallisia tekstiilejä. Sprinklerit kulkevat läpi rakennuksen. Tulen kuitenkin suihkuttamaan palosuoja-aineen tekstiiliin pintaan.

Palosuoja-aineiden tarkoitus on rajoittaa materiaalien palavuutta. Hyvällä palosuojauksella voidaan hidastaa palon leviämistä ja rajoittaa tekstilien syttymisherkkyttä. Silloin kun palosuojaus tehdään valmiille tuotteelle, puhutaan jälkikäsittelystä. Tämä sopii tuotteille, jotka eivät joudu tekemisiin veden kanssa. Jälkikäsittelypalosuojaus tehdään tekstiilimateriaaleille ruiskuttamalla palosuoja-ainetta tekstiiliin pintaan tai upottamalla tuote palosuoja-aineeseen. (Rämö ja Ylä-Sulkava 1999.)

KUVA 11. Kaksi sprinkleriä katossa (Sipilä 2014.)

3.4 Ensimmäinen asiakastapaaminen

Kävin vierailmassa Omavieskassa ensimmäisen kerran keväällä 2014. Tapasin tuolloin Taka-Eilolan ja juttelimme hänen kanssaan projektista sekä katsoimme mahdollisia paikkoja tulevalle tekstiilille. Kuulin tuolloin, että työntekijät toivovat, että tekstiili tulisi kaikkien yhteisessä käytössä olevaan aulatilaan.

Taka-Eilola esitteli minulle mahdollisia tekstiilin paikkoja, joita he olivat miettineet yhdessä työntekijöiden kanssa. Ensiksi hän ehdotti valkokankaan vieressä olevaa seinätilaa. Paikka olisi ollut hyvin keskeisellä paikalla, mutta samalla seinällä oli jo monta eri elementtiä: valkokangas, pistorasioita ja sähkökaappi. Pidin paikkaa hieman rauhattomana. Yhtenä vaihtoehtona oli ylhäällä katonrajassa oleva seinätila. Korkealla oleva seinä olisi tuonut mukavaa haastetta suunnitteluun. Ajattelin kuitenkin, että paikkaan tulisi tehdä todella suuri ja näyttävä tekstiili, jotta se näkyisi kunnolla. Mietin, että resurssit eivät tässä projektissa riittäisi niin suuren tekstiilin valmistamiseen. Yksi vaihtoehto oli tilassa olevat ikkunat. Ikkunoista näkyy kaunis jokimaisema ja tilassa on kauniit verhot. Mielestäni ikkunoissa oli jo monenlaisia elementtejä eivätkä ne kaivanneet lisää tekstiilejä.

Tilassa oli myös muutamia pienempiä seinäpintoja, joihin minun oli mahdollista suunnitella tekstiili. Minulle kerrottiin, että seinillä olevia tauluja voi tarvittaessa sijoittaa muualle, jos haluan suunnitella tekstiilini kyseiselle seinälle. Lopulta valitsin tekstiilin paikaksi seinän, joka on c-siipeen johtavalla käytävällä. Seinällä ei ole muita elementtejä sen jälkeen, kun siinä ovat kaksi taulua siirretään muualle, joten saan suunnitella puhtaalle seinälle.

3.5 Haastatteluhetki asukkaiden kanssa

Olimme sopineet Taka-Eilolan kanssa, että tulisin pitämään asukkaille pienimuotoisen haastattelutuokion. Kävin haastattelemassa asukkaita loppuvuodesta 2014. Halusin haastattelun avulla kuulla muun muassa asukkaiden mielenkiinnonkohteita ja muistoja sekä tutustua asukkaisiin ja nähdä, millaisia ihmisiä palvelutalossa asuu. Valitsin asukkaille pidettäväksi teemahaastattelun, sillä mielestäni keskustelunomaisen tilanteen kautta sain

parhaiten vastauksia niihin kysymyksiin, joita halusin selvittää. Mietin valmiiksi kysymyksiä, joita esitin asukkaille. Olin myös valinnut haastatteluun mukaan erilaisia kuvia, joista asukkaat saivat kertoa heille mieleen tulevia asioita. Ajattelin, että olisi parasta haastatella asukkaita pienessä ryhmässä.

Teemahaastattelussa haastattelijalla on runko kysymyksistä. Niitä kysellään haastateltavan vastauksiin mukautuen ja vastauksista voidaan esittää tarkentavia kysymyksiä. Teemahaastattelu sopii tilanteeseen, jossa haastattelija tietää jo jonkin verran asioista, mutta ei ole varma aivan kaikista tuotteen suunnittelun kannalta oleellisista seikoista. Teemahaastattelussa avoimet kysymykset voivat tuoda esille uusia ja yllättäviä asioita. Haastattelussa esille tullessiin asioihin voi syventyä ja palata haastattelun aikana. (Hyysalo 2009, 132.)

Pari- tai ryhmähaastattelussa on mukana samaan aikaan useampi haastateltava. Haastateltavana olevat henkilöt voivat ryhmähaastattelussa täydentää toistensa vastauksia ja saada uusia ajatuksia toistensa sanomisista. Ryhmähaastattelua käytetään erityisesti vanhusten ja lasten haastatteluissa. Näin työikäisen haastattelijan ja haastateltavien välinen suhde on tasapainoisempi, kuin jos paikalla olisi vain yksi haastateltava. (Hyysalo 2009, 132-133.) Huomasin haastattelun aikana, kuinka asukkaat innostuivat jatkamaan toistensa tarinoita ja kuinka heillä tuli mieleen uusia asioita toisten kertomista jutuista.

Kun menin paikalle, asukkailla oli aulassa meneillään askarteluhetki toiminnanohjaajan kanssa. Paikalla oli noin kahdeksan asukasta. Olimme puhuneet Taka-Eilolan kanssa puhelimesta, että kolmesta viiteen asukasta voisi olla hyvä määrä haastatteluun. Pidin haastattelun kuitenkin kaikille paikalla olleille, vaikka heitä olikin hieman enemmän, kuin olin suunnitellut. Aluksi kerroin kuka olen ja mistä tulen sekä mihin tulen haastattelun ja juttelun vastauksia käyttämään.

Asukkaille esittämäni kysymykset sekä vastaukset:

Suosikkipaikkasi/suosikkimaisemasi? – Maalaismaisema, tämä meidän maisema, kotipaikka, kesämaisema. Eräs mies kertoi suosikkimaisemakseen lapsuusmaiseman, heillä oli kuulemma sileää kalliota pihassa.

Tuleeko sinulla mieleen jotain hauskaa tapahtumaa tai muistoa? – Eräs haastateltava kertoi joululahjamuistonsa. Hän oli saanut 4-vuotiaana lahjaksi kengät, mutta ne eivät olleet aluksi menneet jalkaan, sillä kenkien sisällä oli ollut pieni lelu. Hän kertoi myös, että muistaa, kuinka pukin kello oli kilissyt. Sama asukas kertoi, kuinka he olivat lapsena veljensä kanssa keränneet käpyjä. Veli oli nostanut pikkusiskonsa puuhun ja veli oli saanut aina kaksi käpyä ja sisko yhden. Muutkin muistelivat, kuinka männynkävyt olivat lampaita ja kuusenkävyt lehmiä. Monella oli mielessä myös työnteko ja navettatyöt.

Suosikkivärisi? – Rauhalliset värit ja tavalliset värit. Eräs haastateltava sanoi: ”Tämmöset tavalliset värit, niinku minulla on päällä”. Hänellä oli yllään mustat housut ja violetti paita.

Juttelimme myös, mitä käsitöitä asukkaat ovat itse tehneet. He olivat muun muassa kutooneet, kirjoneet, tehneet lapasia, sukkaa, räsymattoja ja sohvanpäällisiä. Eräs haastateltava kertoi, että hänellä on kirjottu äiti ja lapsi -taulu sekä silta-taulu huoneessaan. Muutama haastateltava kertoi myös, mitä työtä he ovat elämänsä aikana tehneet.

Kysymysten jälkeen näytin asukkaille erilaisia kuvia, joita olin valinnut haastattelua varten. Pyrin valitsemaan hyvin erilaisia kuvia, esimerkiksi vaaleita, tummia, esittäviä, abstrakteja, maisemaa ja pintaa, jotta saisin laajan käsityksen siitä, millaisista asioista asukkaat pitävät. Olin varannut kuvia mukaan parikymmentä, mutta näytin niistä noin puolet. Kuvista kertominen tuntui vähän hankalalta, joten ajattelin näyttää kuvia hieman suunniteltua vähemmän.

Näytin asukkaille aina yhden kuvan kerrallaan ja pyysin heitä kertomaan mitä heille tuli niistä mieleen. Esitin kuvista myös apukysymyksiä. Kysyin esimerkiksi: Mistä pidätte kuvassa? Mistä väreistä pidätte? Onko jotain mistä ette pidä? Lisäksi pyysin kertomaan ihan mitä vain heillä kuvista tulisi mieleen. Alla on haastattelussa mukana olleet kuvat sekä asukkaiden ajatuksia niistä:

KUVA 12. Haastattelussa mukana ollut kuva

Tästä kuvasta asukkaat pitivät. He kertoivat, että kuvassa on mukavat värit ja aihe.

KUVA 13. Haastattelussa mukana ollut kuva

Tästä mustavalkoisesta kuvasta asukkaat kommentoivat: "hyvä harrastus" ja "aika tumma kuva".

KUVA 14. Haastattelussa mukana ollut kuva

Tämä kuva sai kommentteja: "Siinä on kiva (kuva)" ja "värikäs".

KUVA 15. Haastattelussa mukana ollut kuva

Tätä kuvaa katsoessaan asukkaat kysyivät, mitä siinä on. Kerroin, että kuvassa on kaakeleita, ja se on eräänlainen taideteos. Asukkaat kommentoivat kuvaa, että "hieno kuva".

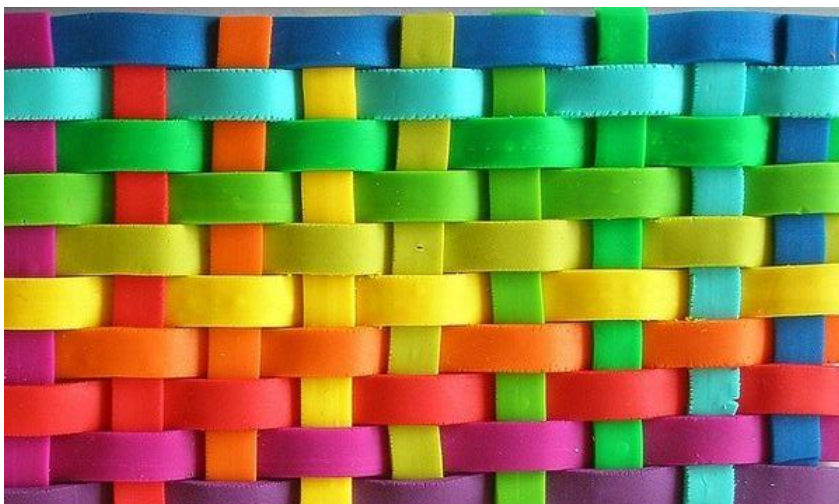
KUVA 16. Haastattelussa mukana ollut kuva

Asukkaat eivät aluksi oikein saaneet selvää, mitä kuvassa on. Kerroin, että kuvassa on pitsiä, jonka jälkeen he kertoivat itsekin virkanneensa pitsiä.

KUVA 17. Haastattelussa mukana ollut kuva

Metsämaisemaa katsoessaan asukkaat kommentoivat: "tuommosta meillääki on täällä vieressä". Asukkaat pitivät tästä kuvasta.

KUVA 18. Haastattelussa mukana ollut kuva

Tästä kuvasta asukkaat kommentoivat heti, että onpa värikäs. Eräällä haastateltavalla tuli mieleen, että samalla tekniikalla voisi tehdä koreja.

KUVA 19. Haastattelussa mukana ollut kuva

Tätä kuvaa asukkaat katselivat pitkään. Sitten eräs asukas sanoi: "puolikas pallo, vähän niin kuin auringonlasku."

Asukkaat kertoivat kuvista yksittäisillä sanoilla tai lyhyillä lauseilla. Mielestäni oli kuitenkin hyvä näyttää kuvia, sillä niistä syntyi muutakin keskustelua. Oli myös hyvä, että toiminnanohjaaja oli mukana haastattelutilanteessa. Hän kyseli myös esittämiäni kysymyksiä asukkailta, sillä kaikki eivät kuulleet kovin hyvin, jos istuivat kauempana. Toiminnanohjaaja kyseli välillä muitakin tekstiili- ja käsityöaiheeseen liittyviä kysymyksiä asukkailta, kuten esimerkiksi kuka on kutonut, mitä olette kutoneet ja mitä käsitöitä olette tehneet. Vaikka nämä kysymykset eivät olleet haastatteluun etukäteen suunniteltuja, olivat ne mielestäni hyviä, sillä asukkaat innostuivat kertomaan hieman omista kokemuksistaan.

Tarkoitukseni oli nauhoittaa haastattelu, mutta olin ajatellut, että katson tilanteen mukaan, laitanko nauhurin päälle vai en. Ajattelin, että nauhoittaminen saattaisi häiritä joitain haastateltavia. Kun haastattelu oli edennyt vähän aikaa, ajattelin, että on parempi olla ilman nauhuria, koska haastateltavat olivat muutenkin melko vähäsanaisia, ja nauhuri olisi voinut vähentää keskustelua entisestään. Sain tehtyä hyvät muistiinpanot ja muistin hyvin, mitä asukkaat olivat vastanneet, joten nauhuri ei ollut välttämätön tässä tilanteessa. Vaikka olin suunnitellut haastattelua etukäteen, olin ajatellut, etten seuraa suunnitelmaani liian tarkasti, vaan annan tilanteen edetä omalla painollaan.

Vaikka haastatteluhetki ei mennyt aivan kuin olin ennalta ajatellut, sain mielestäni monia asioita selville. Olisin ehkä voinut miettiä lisää apukysymyksiä sekä haastattelukysymyksiin että kuviin liittyen; se olisi voinut helpottaa kysymyksiin vastaamista. Olisi ehkä ollut parempi, jos asukkaita olisi ollut hieman vähemmän, sillä nyt olimme levittyneet melko laajalle alueelle. Välillä meidän oli hankala kuulla toisiamme. Myös rauhallisempi tila olisi ollut sopivampi, sillä tilassa kulki muitakin ihmisiä. Oli kuitenkin hyvä, että sain tutustua moneen asukkaaseen, ja näin millaisia ihmisiä palvelukeskuksessa asuu. Samalla näin millaista toimintaa aulassa on. Oli mukava viettää pieni hetki asukkaiden kanssa ja vieraila palvelukeskuksessa. Kuulemiani asioita aion käyttää apuna taidetekstiiliä suunnitellessani.

4 SUUNNITTELUPROSESSI

4.1 Alkuluonnostelu

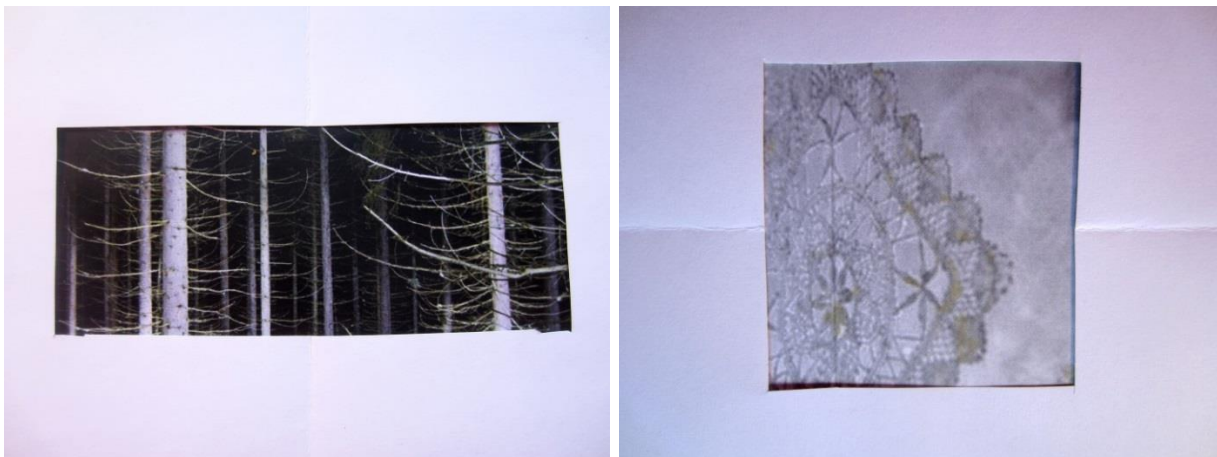
Haastattelun jälkeen aloitin suunnittelutyön. Suunnittelun apuna käytin haastattelusta saamiani tietoja ja haastattelussa mukana olleita kuvia. Lisäksi selailin lehdistä ja internetistä erilaisia kuvia saadakseni lisää ideoita suunnitteluun. Kävin läpi myös erään laatikon, jonne olen tallettanut opiskelujen aikana tekemiäni näytteitä, lehtileikkeitä ja inspiraatiokuvia.

Haastattelusta minulle oli jäänyt mieleen muun muassa seuraavia sanoja: maalaismaise- ma, lapsuusmaise- ma, luonto, työnteko ja koti. Asukkaat muistelivat kovasti menneitä aiko- ja. Asukkaat pitivät kuvista, joita heille näytin, he eivät ainakaan sanoneet, etteivät olisi pitäneet jostain kuvasta. Kuvia näyttäessäni huomasin, että tekstiili voisi olla myös abstraktimpi, sillä asukkaat pitivät sellaisistakin kuvista.

Aluksi luonnostelin haastattelukuvien pohjalta. Etsin kuvista paperiin leikattujen aukkojen avulla mielenkiintoisia yksityiskohtia ja sopivia rajauksia. (Kuvat 20, 21, 22 ja 23.) Etsin kuvista myös erilaisia värejä ja muotoja, mitä voisin käyttää luonnostellessani.

KUVAT 20 ja 21. Kuvien tarkastelua aukkojen avulla (Sipilä 2015.)

KUVAT 22 ja 23. Kuvien tarkastelua aukkojen avulla (Sipilä 2015.)

Rajauksista ideoin muutamia luonnoksia. Kuvan 20 pohjalta tehdyt pallomaiset värikkäät luonnokset eivät oikein miellyttäneet minua. (Kuva 24.) Ne olivat mielestäni liian värikkäitä ja rauhattomia. Mielestäni näissä luonnoksissa ei ollut mitään erityisen mielenkiintoista, että olisin jatkanut niitä nyt eteenpäin.

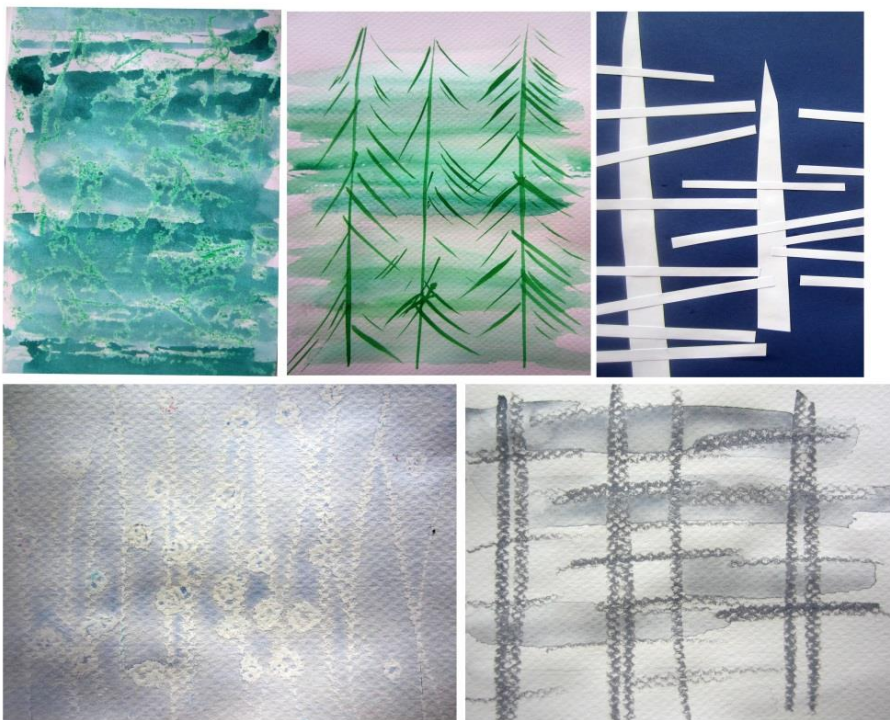
KUVA 24. Kollaasi luonnoksista (Sipilä 2015.)

Kuvan 21 pohjalta maalasini tyylielysti hameiden laskoksia. (Kuva 25, s. 23.) Tässä kuvassa oli mielestäni mukavaa liikkeen tuntua. Kuva oli kuitenkin ehkä hieman liian tumma.

KUVA 25. Luonnos (Sipilä 2015.)

Metsäaiheinen haastattelukuva (kuva 22, s. 22.) oli mielestäni hyvin inspiroiva ja tein siitä monia luonnoksia. (Kuva 26.) Erityisesti yksi luonnos nousi näiden joukosta esiin, mikä oli mielestäni hyvin onnistunut ja päätin jatkaa ideaa. Luonnoksesta syntyi myös ajatuksia mahdollisesta tekniikasta ja materiaaleista. (Kuva 27, s. 24.)

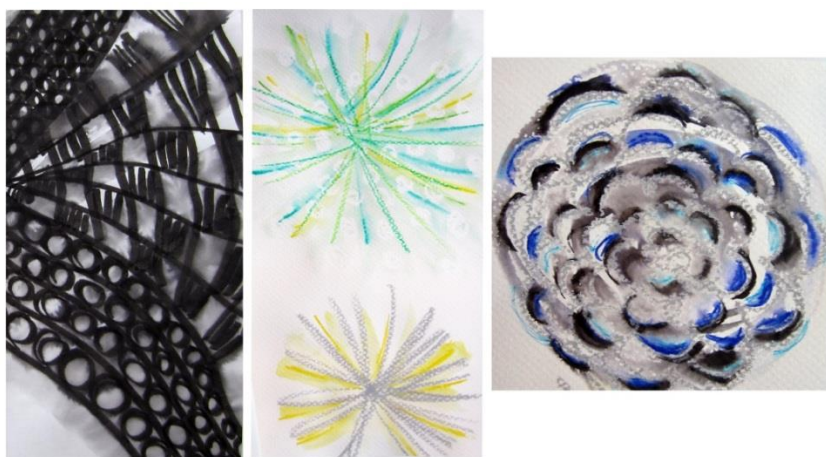

KUVA 26. Luonnoksia (Sipilä 2015.)

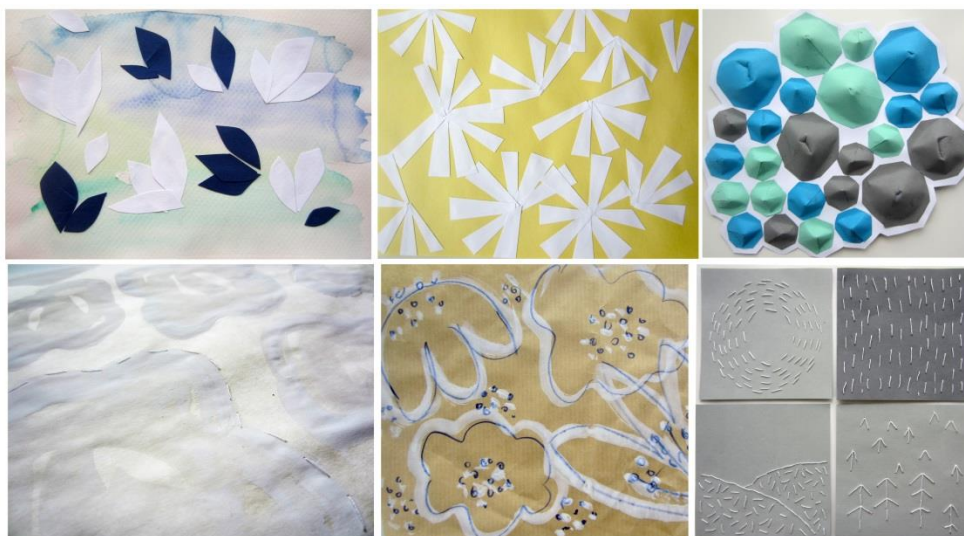
KUVA 27. Luonnos (Sipilä 2015.)

Luonnostelin myös pitsiaiheisen kuvan pohjalta. Nämä luonnokset olisivat toimineet paremmin ehkä vaaleammissa väreissä. (Kuva 28.) Pidin kovasti alkuperäisestä kuvasta ja aiheesta. Se kuitenkin jäi hieman sivuun, enkä tullut jatkaneeksi sitä myöhemmin. Tästä aukon kanssa rajaamastani kuvasta sain kuitenkin ideoita myöhemmin luonnostelemaan kukka-aiheiseen suunnitelmaan. (Kuva 31, s. 26.)

KUVA 28. Luonnoksia (Sipilä 2015.)

Lisäksi tein erilaisia luonnoksia, joihin otin ideoita esimerkiksi haastattelusta ja internetistä löytämistäni kuvista. Käytin suunnitellessani erilaisia luonnostelumenetelmiä. Maalasin ja piirsin vapaasti erilaisia kuvioita ja tunnelmia. Lisäksi leikkasin muotoja paperista ja liimasin niistä sommitelmia sekä kirjoitin käsin paperille. Kokeilin myös luonnostella suoraan Adobe Photoshopilla sekä rakentaa käsin kolmiulotteista pintaa. Minulle mikään luonnosteluteknikka ei ole ylitse muiden, joten päätin kokeilla erilaisia menetelmiä. (Kuva 29, s. 25.)

KUVA 29. Luonnoksia (Sipilä 2015.)

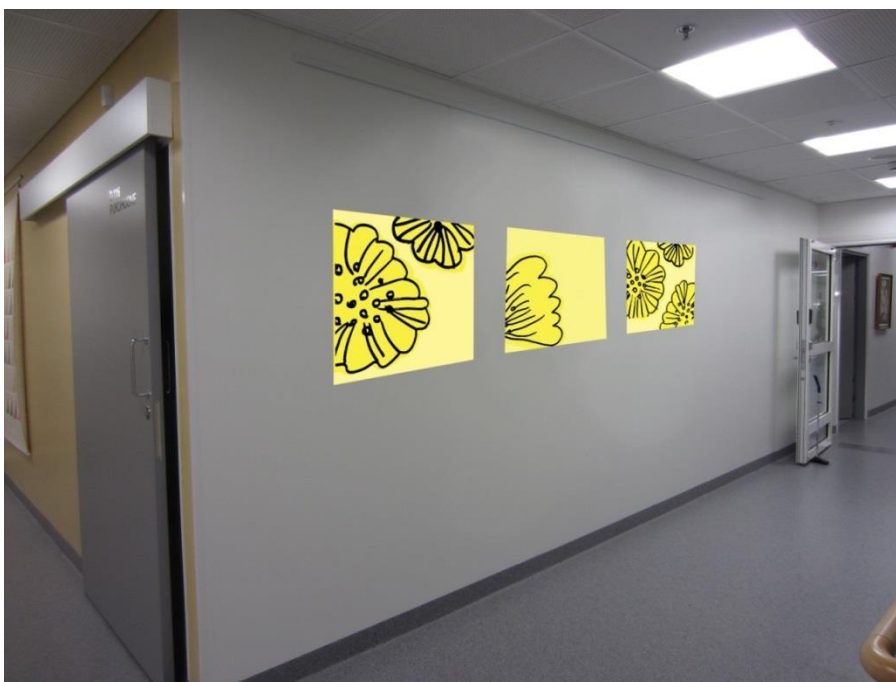
Yritin luonnostella ajattelematta, mitä materiaalia ja tekniikkaa tulisin tekstiilissä käyttämään. En halunnut rajata tekemistäni miettimällä teknisiä asioita etukäteen, vaan yritin luonnostella mahdollisimman vapaasti. Osassa suunnitelmista minulla oli kuitenkin jo joitain ajatuksia siitä, mikä materiaali ja tekniikka siihen voisi sopia. Mietin myös muiden kuin tekstiilimateriaalien käyttöä työssäni tekstiilin rinnalla. Poutasuon mukaan taidetekstiilien materiaalit voivat nykyään olla mitä tahansa. Perinteisten tekniikkojen lisäksi voidaan käyttää esimerkiksi kuvanveistoa, maalaustaidetta, taidegrafiikkaa, valokuvausta tai omaa tekniikkaa. (Poutasuo 2001, 8.) Myöhemmässä vaiheessa suunnitelin teoksia, joissa oli käytetty esimerkiksi puuta ja valokuvaa.

Seuraavaksi muutamia kuvia, jotka nousivat suunnitelmia tarkasteltaessa esille. Näitä luonnoksia aloin työstää eteenpäin.

Päätin luonnostella perinteistä kukka-aihetta. Piirsin läpinäkyvälle kalvolle erilaisia kukkia ja lisäksi leikkasin niitä valkoisesta pakkausmuovista. Sommittelin kukat siniselle taustapaperille. (Kuva 30, s. 26.) Jatkoin suunnitelmaa Photoshopilla ja kokosin kolmiosaisen työn. Sijoitin suunnitelmani tilakuvaan ja se näytti mielestäni oikein hyvältä alkuluonnokselta. (Kuva 31, s. 26.) Mielestäni kukka-aihe on hyvin aikaa kestävä ja se sopii moniin tiloihin ja tilanteisiin.

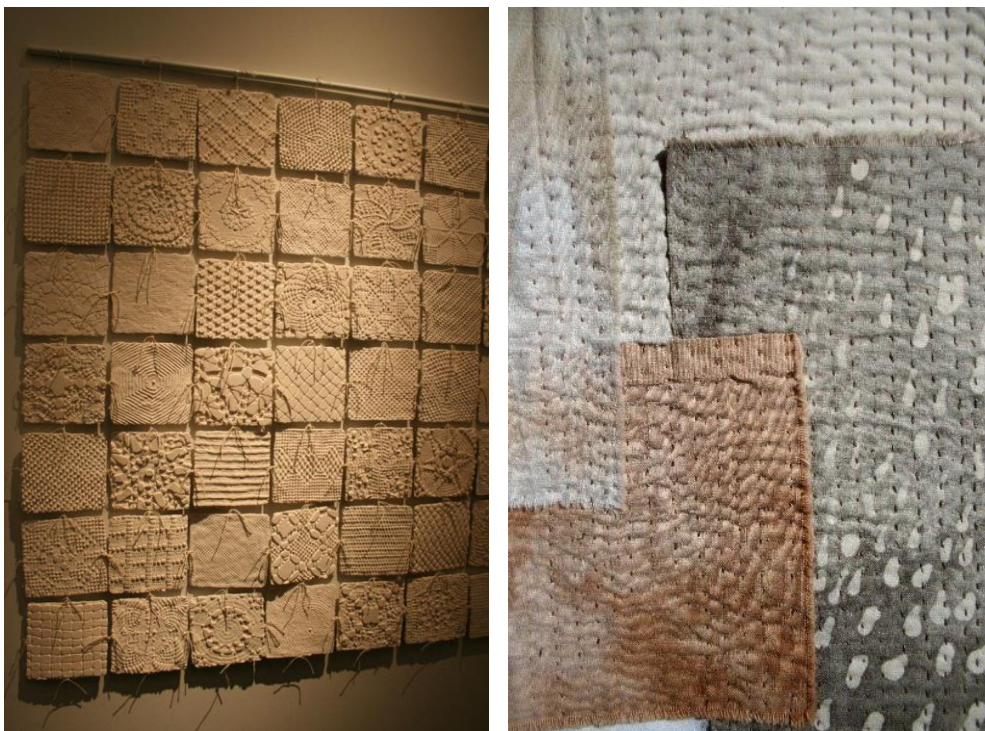
KUVA 30. Luonnos (Sipilä 2015.)

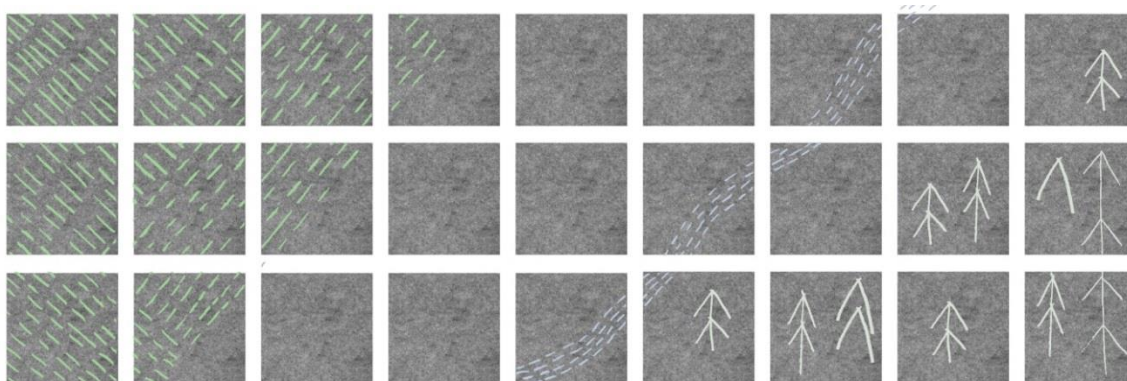
KUVA 31. Luonnos sijoitettuna tilakuvaan (Sipilä 2015.)

Löysin internetistä muutaman kuvan (kuvat 32 ja 33, s. 27.), josta sain ideaa erääseen luonnokseeni. Halusin kokeilla tehdä työn, joka olisi koottu monesta pienestä osasta, kuten kuvassa 32, jossa on keraamisia laattoja. Materiaaliksi ajattelin huopaa, johon olisi kirjottu erilaisia kuvioita. Kuvassa 33 on mielestäni mukavaa kirjailua ja pintastruktuuria. Näitä kahta kuvaa yhdistäen suunnittelin moniosaisen huopateoksen. (Kuva 34, s. 27.) Halusin kuvata teokseen maalaismaisemaa, peltomaisemaa sekä Omavieskan vieressä virtaavan joen. Hahmottelin luonnokseen kirjontakuvioita, mutta en vielä tässä vaiheessa saanut

elementtejä näyttämään hyvältä keskenään. Jatkoin suunnitelmaa myöhemmässä vaiheessa eteenpäin.

KUVAT 32 ja 33. Inspiraatiokuvat

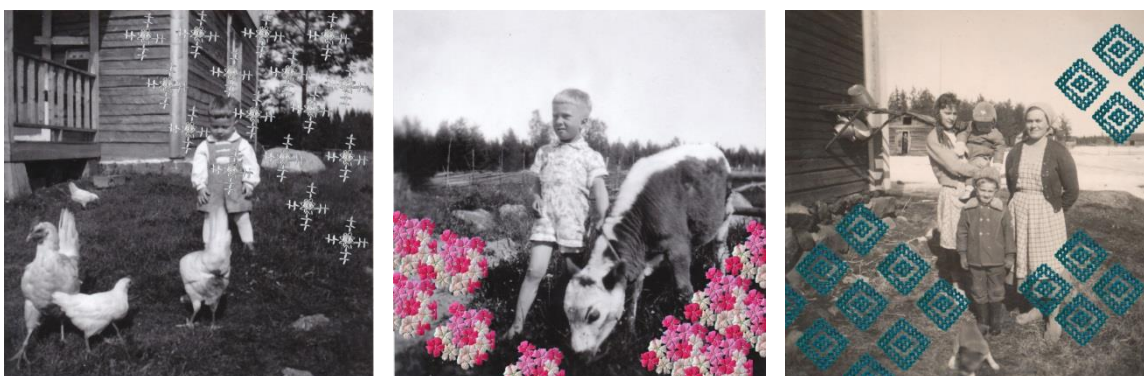
KUVA 34. Luonnos (Sipilä 2015.)

Seuraava metsä-aiheinen luonnos oli noussut yhdeksi suosikikseni. Idea siihen tuli haastattelukuvasta, jossa on metsämaisemaa. (Kuva 17, s. 18.) Sijoitin luonnoksen tilakuvaan nähdäkseni, kuinka se toimii seinällä. (Kuva 35, s. 28.)

KUVA 35. Luonnos sijoitettuna tilakuvaan (Sipilä 2015.)

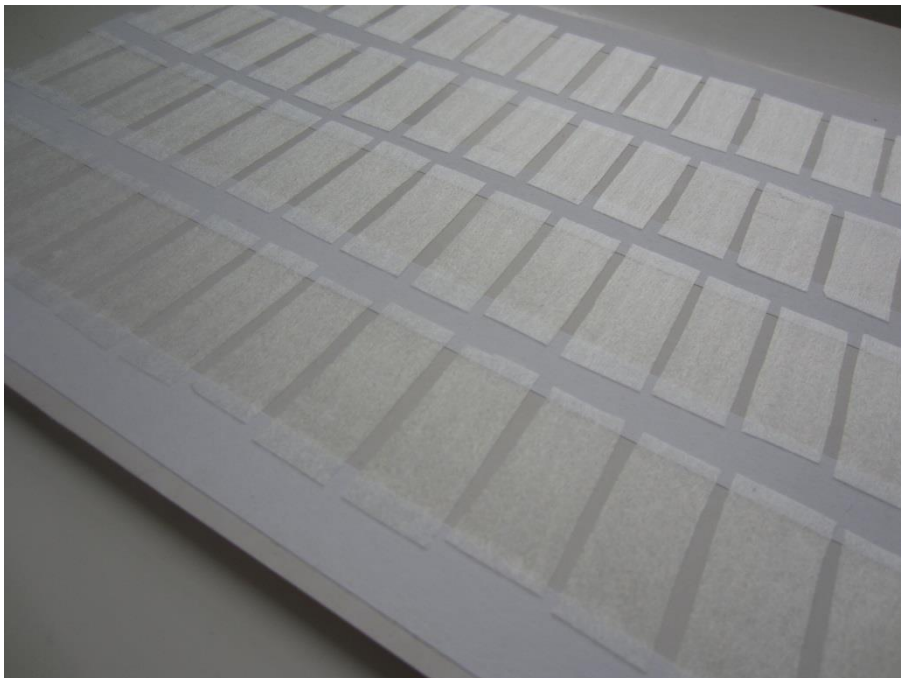
Valmistin Muotoiluakatemiaan 130-vuotisjuhlanäyttelyyn Muistoja-nimisen teoksen, jossa käytin sukuni vanhoja valokuvia yhdistettynä tilkkumaalaukseen. (Kuva 3, s. 3.) Halusin kokeilla vanhojen valokuvien käyttämistä nyt toisella tapaa. Mietin, että valokuvat voitaisiin tulostaa canvas-materiaalille ja siihen voisivat kirjailla perinteisiä kuvioita. (Kuva 36.)

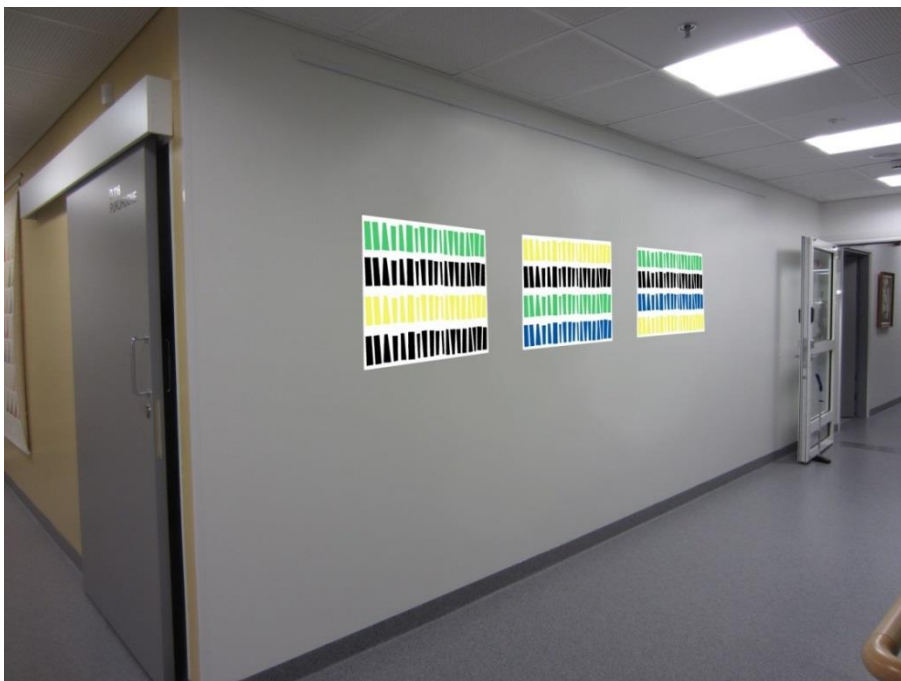
KUVA 36. Luonnos (Sipilä 2015.)

Löysin laatikosta, johon olen tallettanut aiempien kurssien töitä, erään kokeilun, johon olin sommitellut valkoisesta paperista ja pakkausmuovista yksinkertaisia kuvioita. (Kuva 37, s. 29.) Tämä kokeilu miellytti minua edelleen ja päätin nostaa sen esiin uusien luonnosten joukkoon. Näytteestä inspiroituneena kokosin värikkään kolmiosaisen työn. (Kuva 38.)

Ajattelin jatkaa suunnitelmaa yhdistämällä koneella tehtyyn luonnokseen toisen kokeilun materiaalin tuntua ja kolmiulotteisuutta. Tätä ideaa en kuitenkaan tullut myöhemmässä vaiheessa jatkaneeksi, koska tuntui, että muut suunnitelmat inspiroivat minua enemmän.

KUVA 37. Opintojen aikana tehty kokeilu (Sipilä 2015.)

KUVA 38. Luonnos sijoitettuna tilakuvaan (Sipilä 2015.)

Sijoitin luonnoksia tilakuviin nähdäkseni heti, kuinka tekstiilit toimisivat tulevalla paikallaan. Näin pystyin myös helpommin miettimään tekstiilin kokoa ja muotoa. Näin myös, kuinka luonnoksissa olevat värit toimivat tilassa. Seinä jolle tekstiili tulee, on noin kuusi metriä pitkä. Minusta olikin luontevaa suunnitella vaakasuorassa olevia sekä moniosaisia töitä seinälle.

Tekstiilillä on aina jokin tehtävä. Tekstiilin suunnitteluun vaikuttaa paljon, mihin tilaan tekstiili tehdään ja mikä on tilan tarkoitus. On eri asia suunnitella esimerkiksi eteishalliin, juhlasaliin tai vaikkapa pieneen intiimiin huoneeseen. Pitää myös miettiä, mikä on tekstiilin tehtävä. Se voi esimerkiksi tuoda pehmeiden tuntua tilaan tai havahduttaa katsojaa. (Larvonen 2001, 96.) Mietin luonnostellessani paljon sitä, mitä haluan tekstiilillä kertoa ja millainen tekstiili sopii vanhainkotiympäristöön. Mielestäni suunnittelemani tekstiilin tehtävä on ilahduttaa katsojaa ja tuoda lisää viihtyvyyttä tilaan. Toivon, että tekstiilini saa katsojan hyvälle mielelle. Toivon myös, että tekstiili tuo iloa asukkaille, henkilökunnalle ja vierailijoille.

Lähdin työstämään muutamia luonnoksia eteenpäin. Tässä vaiheessa mietin viimeistään myös materiaaleja ja tekniikoita, miten tekstiilin tulisin valmistamaan.

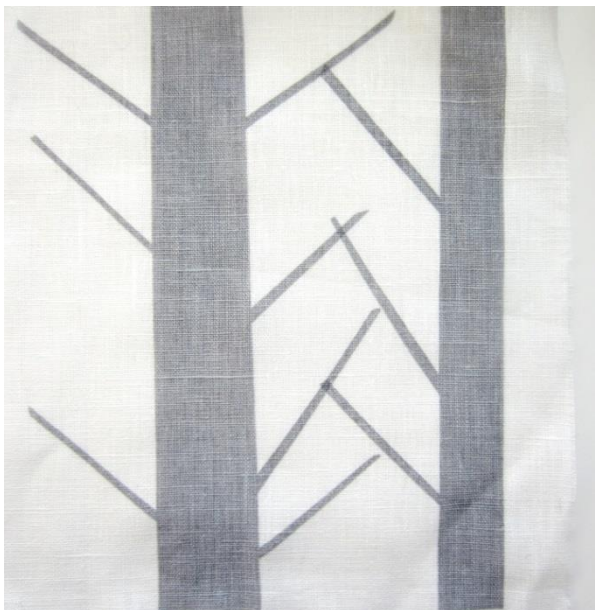
4.2 Koivikko

Metsäaiheisesta luonnoksesta (kuva 27, s. 24.) tein materiaalikokeiluja, joissa ompelin puiden runkoja ja oksia valkoiselle pellavakankaalle. (Kuva 39, s. 31.) Ensimmäiseen näytteeseen maalasin ruiskuemulsiolla vesivärimäistä taustaa, kuten alkuperäisessä luonnoksessa oli. Ompelin taustan päälle valkoisesta verkkokankaasta puiden runkoja. Toisessa kokeilussa ompelin puiden runkoja hieman kiiltävästä läpinäkymättömästä kankaasta. Tarkoitukseni oli jatkaa kokeiluja vielä niin, että olisin lisäksi kirjonut runkoihin elävää pintaa. Kokeilut eivät oikein miellyttäneet minua ompelun jälkeen, joten mietin muita mahdollisia vaihtoehtoja.

KUVA 39. Materiaalikoekiluja, ompelua (Sipilä 2015.)

Hylkäsin idean, että ompelisin puut kankaasta, sillä kumpikaan kokeilu ei näyttänyt mielestäni tarpeeksi hyvälle. Tein muutaman kokeilun käyttämällä kankaanpainantaa. Painoin tyhjällä seulalla ja sabluunoilla puita. (Kuva 40, s. 32.) Jäljestä tuli hieman liian jäykkää. Halusin, että puissa olisi luonnollisempaa muotoa. Kokeilin myös maalata vapaasti siveltimellä. (Kuva 41, s. 32.) Tässä kokeilussa oli jo hieman sitä tunnelmaa, mitä tavoittelinkin, mutta halusin jäljen olevan viimeistellympää. Tulin siihen tulokseen, että teos olisi parasta toteuttaa painamalla. Päätin, että valotan seulan siinä tapauksessa jos asiakas valitsee tämän työn valmistettavaksi. En katsonut tarpeelliseksi, että olisin valottanut seulan kokeiluja varten. Tein asiakkaalle esiteltävän luonnoksen aiheesta Photoshopilla. (Kuva 42, s. 32.)

KUVA 40. Materiaalikoikeilu, kankaanpainantaa (Sipilä 2015.)

KUVA 41. Materiaalikoikeilu, kankaalle maalaamista (Sipilä 2015.)

KUVA 42. Asiakkaalle esiteltävä luonnos (Sipilä 2015.)

Sijoitin luonnoksen tilakuvaan. Mielestäni rauhallinen teos sopii hyvin palvelukeskuksen värimaailmaan. Tilassa on paljon harmaata, muun muassa lattioissa ja ovissa, joten teos yhdistyy mielestäni hyvin tilan väreihin. Teos on tarkoitus tehdä valkoiselle pellavakankaalle. Taustalle maalataan tai ruiskutetaan kankaanpainoväriä vesivärimäisesti ja päälle painetaan vaaleita ja hieman tummempia puiden runkoja. Lopuksi työ pingotetaan kehyksiin.

KUVA 43. Koivikko (Sipilä 2015.)

4.3 Elämän askeleet

Halusin kokeilla, miltä kukka-aiheen ja valokuvan yhdistäminen näyttäisi. Keräsin kotona vanhat valokuva-albumit eteeni ja aloin selata niitä, josko löytäisin mielenkiintoisia kuvia ja yksityiskohtia. Rajasin kuvia katseellani eritavoin ja huomasin, kuinka ihastuttavia kuvia sain, kun rajasin ihmisten jalkoja ja kenkiä. Valitsin muutamia kuvia, joissa oli mukavia yksityiskohtia ja yhdistin niihin kukka-aiheen. (Kuva 44, s. 34.) Mielestäni valokuvia käyttämällä teokseen saisi ihanaa vanhan ajan tunnelmaa.

KUVA 44. Luonnos (Sipilä 2015.)

Tein kokeiluja tekstiilimateriaaleista. Hankin harsokangasta sekä läpikuultavaa polyesterikangasta. Halusin kukan olevan läpikuultava, jotta valokuva näkyisi sen alta jonkin verran. Maalasin kangaspaloja ruiskuemulsiolla ja ompelin ne kiinni tummempaan kankaaseen nähdäkseni, kuinka paljon alempi kangas näkyy läpi. Kirjoin hieman kokeiluihin, mutta tulisin melko pian siihen tulokseen, että kokeilut eivät olleet kovinkaan onnistuneita. (Kuva 45.) En saanut kukista huolitellun näköisiä. Polyesterikangas oli mielestäni hieman paremman näköinen kuin harsokangas, mutta en ollut täysin tyytyväinen kumpaankaan kokeiluun.

KUVA 45. Kokeilut (Sipilä 2015.)

Ajattelin, että kukan voisi tulostaa valmiina canvakselle, joko molemmat läpikuultavan täyttövärin ja reunat, tai sitten pelkästään täyttövärin. Lisäksi kirjon kukkaan ja muualle kuvaan yksityiskohtia. Tein kokeiluja kirjontakuvioista. (Kuvat 46 ja 47.) Näistä kahdesta suunnitelmasta ensimmäinen oli mielestäni parempi. Siinä minulla oli ajatuksena, että kirjon pieniä yksityiskohtia työhön kukan lisäksi. Kirjotut kengännauhat, mekon yksityiskohdat sekä oven ääriviivat tuovat iloa ja värikkyyttä työhön. Lähellä olevan seinän keltainen väri toistuu kukissa.

Työlläni haluan kuvata matkaa, jonka palvelukeskuksen asukkaat ovat kulkeneet. Työn aihetta miettiessä minulla oli mielessä myös erään haastateltavan kertoma joululahjajamuis-to, kun hän oli saanut 4-vuotiaana joululahjaksi kengät. Minulla oli tapana katsella oman mummuni kanssa vanhoja valokuvia. Minusta oli ihastuttavaa kuunnella erilaisia tarinoita, joita mummullani tuli mieleen valokuvista. Toivon, että tekstiilin katsojalla tulisi myös mukavia muistoja mieleen työstä.

KUVA 46. Kirjontakuvioita (Sipilä 2015.)

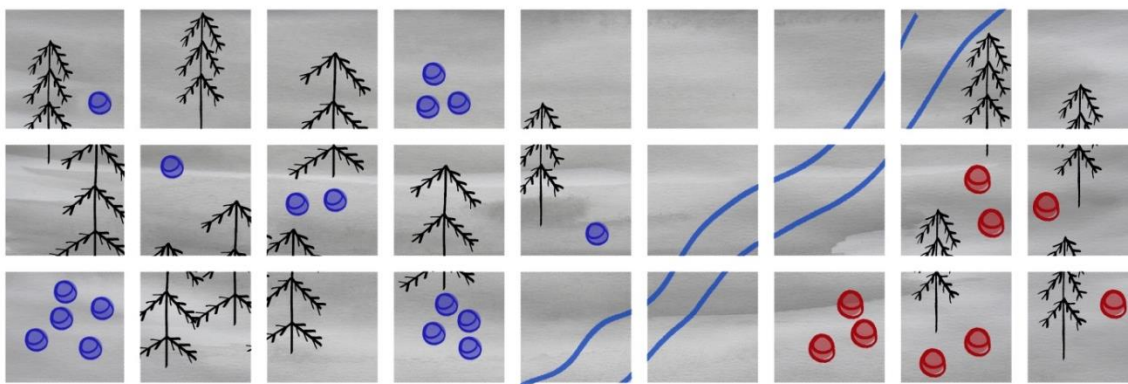
KUVA 47. Kirjontakuvioita (Sipilä 2015.)

KUVA 48. Elämän askeleet (Sipilä 2015.)

4.4 Marjametsä

Ensimmäinen luonnokseni huopa-aiheesta ei ollut oikein toimiva. Jatkoin luonnostelua ja tein marjametsäaiheisen työn. (Kuva 49.) Tein luonnoksen pohjalta myös muutaman materiaalikokeilun. Ensimmäisessä kokeilussa kirjonta ei näkynyt tarpeeksi hyvin ja marjat olivat liian pieniä suhteessa luonnokseeni. (Kuva 50, s. 37.)

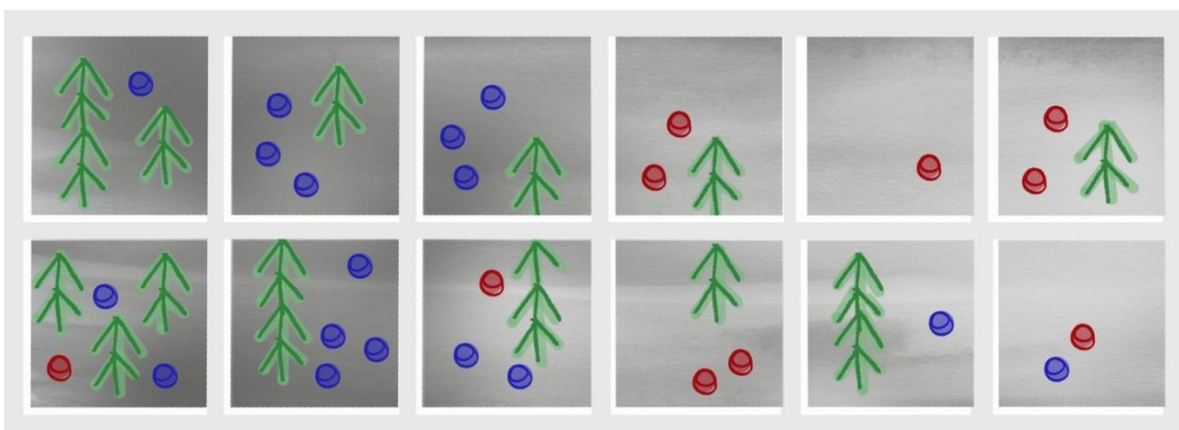

KUVA 49. Marjametsä-luonnos (Sipilä 2015.)

KUVA 50. Materiaalikoekiluja (Sipilä 2015.)

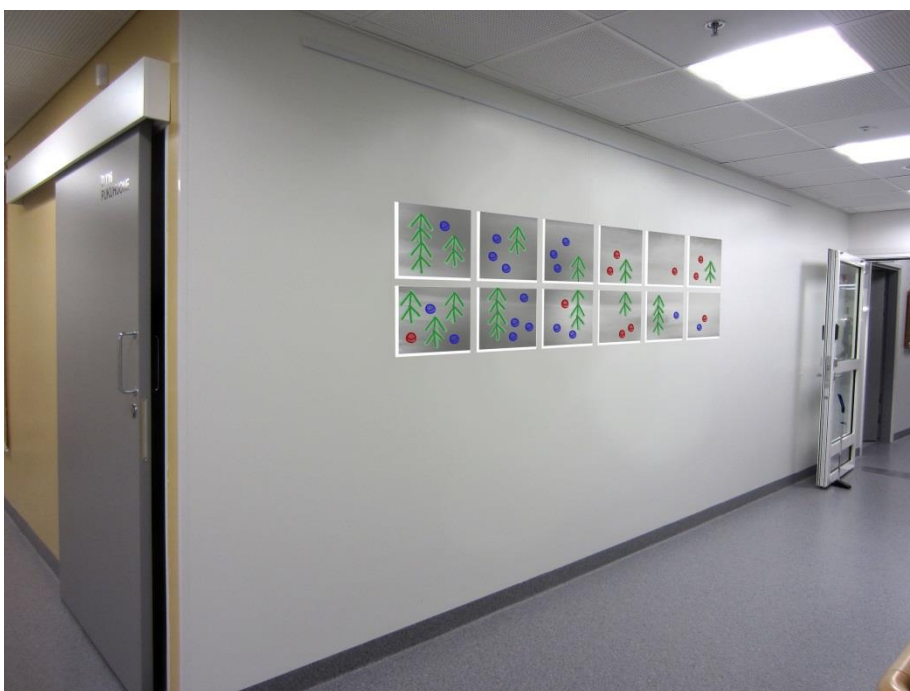
Jatkoin suunnittelua, vähensin ruutujen määrää ja poistin joen, sillä se ei sopinut yhteen muun aiheen kanssa. Ajattelin, että jokainen ruutu voisi olla kiinnitettynä puiselle valkoiseksi maalatulle levylle. Tausta näkyisi jokaisen ruudun reunoista, mikä toisi raikkautta työhön. (Kuva 51.) Kokeilin painaa ja kirjoa huovuttamalla pohjalle puita sekä suurensin marjojen kokoa. (Kuva 52, s. 38.) Tämä kokeilu onnistui mielestäni oikein hyvin, mutta se vaati vielä hieman kehittelyä.

KUVA 51. Luonnos (Sipilä 2015.)

KUVA 52. Materiaalikoikeilu (Sipilä 2015.)

KUVA 53. Marjametsä (Sipilä 2015.)

4.5 Suunnitelmien esittely asiakkaalle

Kokosin suunnitelmistani esitykset näytettäväksi asiakkaalle. (Kuvat 55 ja 56, s. 40.) Päätin näyttää asiakkaalle kaksi ehdotusta: Koivikko ja Elämän askeleet. Pitkään mietittyäni ajattelin, etten esitä Marjametsä-ehdotusta, sillä en ollut siihen täysin tyytyväinen. Mielestäni suunnitelmassa olisi ollut vielä jonkin verran kehitettävää, ennen kuin olisin voinut sen esitellä asiakkaalle. Minua mietitytti myös hieman se, saisinko huopapalat kiinnitettyä siististi taustalevyihin. Minulla oli kuitenkin kaksi hyvää suunnitelmaa valmiina, joten päätin esitellä ne asiakkaalle.

Kävin näyttämässä suunnitelmiani Omavieskassa Taka-Eilolalle. Hän valitsi suunnitelmista Elämän askeleet -työn. (Kuva 54.) Hänen mielestään tämä työ oli persoonallisempi ja hän piti siitä, että lähellä olevan keltaisen seinän väri jatkui työssä. Hän kertoi myös, kuinka hänen mielestään Aurinkosalin aurinkoteema jatkuu tässä työssä. Taka-Eilola kertoi näyttävänsä suunnitelmia myös muille työntekijöille, ja hän vahvisti myöhemmin, että kyseinen työ valitaan toteutettavaksi. Taka-Eilola kertoi, että työntekijät olivat olleet yllättyneitä, kuinka hyviä molemmat esitykset olivat olleet. Pohdimme Taka-Eilolan kanssa myös sitä, onko työ sopivan kokoinen tulevalle paikalleen. Mittasimme ja mietimme, että koko on hyvä, tai sitten työt voisivat olla hieman suuremmat. Päätimme, että yhden osan sivut olisivat 60–70 cm.

KUVA 54. Valittu taidetekstiili (Sipilä 2015.)

1:5

Koivikko

Koko: 60 cm x 200 cm

Suunnittelu ja toteutus: Miia Sipilä

Savonia-amk

Muotoilun koulutusohjelma

2015

KUVA 55. Asiakkaalle esitetty Koivikko-ehdotus (Sipilä 2015.)

1:5

Elämän askeleet

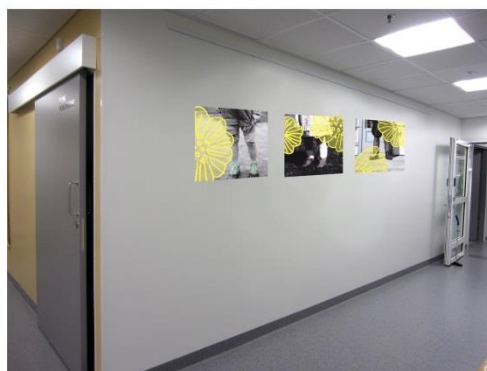
Koko: 50 cm x 190 cm (50 cm x 50 cm)

Suunnittelu ja toteutus: Miia Sipilä

Savonia-amk

Muotoilun koulutusohjelma

2015

KUVA 56. Asiakkaalle esitetty Elämän askeleet -ehdotus (Sipilä 2015.)

5 POHDINTA

Opinnäytetyöprosessi oli kokonaisuudessaan hyvin antoisa ja opin sen aikana monia asioita. Aiemmin olen työskennellyt samankaltaisessa projektissa ryhmässä. Nyt sain kokea, millaista on työskennellä yksin. Mielestäni kehityin paljon prosessin aikana, silti minulla on vielä paljon opittavaa ja kehitettävää tulevaisuutta ajatellen.

Opinnäytetyön aloittaminen tuntui mukavalta ja helpolta. Oli helppoa käydä asiakkaan luona, kun tiesin heidät entuudestaan. Asiakas oli koko prosessin ajan luottavainen kykyihini, tämä toi minulle lisää varmuutta suunnitteluun. Alkuluonnostelu sujui mielestäni oikein hyvin. Luonnosten jatkojalostaminen sekä materiaalinäytteiden teko oli ehdottomasti vaikein vaihe opinnäytetyössäni. Materiaalinäytteitä tehdessä minulla oli tietty kuva päässäni, millaista jälkeä halusin saada aikaan. Kaikista näytteistä en kuitenkaan millään saanut haluamani näköisiä. Oli vaikeaa siirtää ajatukset ja suunnitelmat tekstiilimateriaaleihin. Oli kuitenkin hyvä, että tein kokeiluja, näin pystyin heti sulkemaan pois joitain materiaaleja ja tekniikoita, kun näin, että ne eivät toimi. Olisin kuitenkin voinut jatkaa joitain suunnitelmia eteenpäin, vaikka ne eivät heti miellyttäneetkään minua. Näistä ideoista olisi voinut syntyä hyviä luonnoksia jos olisin vain sitkeästi työstänyt niitä eteenpäin. Minun oli kuitenkin helppompaa jatkaa niitä ideoita, jotka koin inspiroivimmiksi.

Aivan alussa tarkoitukseni oli sisällyttää opinnäytetyöhön myös tekstiilin valmistusprosessi. Tulin kuitenkin siihen tulokseen, että valmistan tekstiilin opinnäytetyön ulkopuolella heti prosessin jatkoksi. Mielestäni tämä oli hyvä päätös, sillä näin sain hieman lisää aikaa tekstiilin valmistamiseen. Uskon, että tekstiilistä tulee parempi, kun saan keskittyä tekemiseen hieman kauemmin. Minulle on tärkeää, että tekstiilistä tulee viimeistellyn näköinen. Laajensin hieman suunnittelutyön painoarvoa opinnäytetyössäni alkuperäisestä suunnitelmasta. Mielestäni on hyvä, että sain keskittyä hieman enemmän sekä suunnitteluun että valmistamiseen.

Asukkaille pitämäni haastattelu oli hyvin opettava ja mielenkiintoinen. Seuraavalla kerralla haastattelua pitäessäni osaisin varmasti kokemani perusteella valmistautua paremmin ti-

lanteeseen. Haastattelu meni mielestäni hyvin, vaikken saanutkaan niin paljon asioita selville kuin olin etukäteen ajatellut. Vaikka olin valmistautunut haastatteluun huolellisesti, tuli sen edetessä esiin monia asioita, jotka olisin voinut ottaa etukäteen huomioon. Huomasin esimerkiksi, että haastattelussa mukana olevien ihmisten istumapaikka on tärkeä asia. Nyt meidän oli välillä hieman hankalaa kuulla toisiamme. Toisaalta oli hyvä, että haastattelu alkoi ilman mitään suurempia järjestelyjä. Ehkä näin tilanteesta tuli rennompia, kuin mitä se olisi voinut olla jos olisimme esimerkiksi vaihdelleet istuinpaikkoja. Olisin voinut myös miettiä etukäteen erilaisia apukysymyksiä haastattelukysymyksiin, sillä välillä tuntui, että kysymyksiin oli vaikeaa vastata. Koin kuvamateriaalin käytön hyödylliseksi haastattelussa. Sen avulla sain haastatteluun vaihtelevuutta ja kuvista sain ideoita suunnittelutyöhön. Mielestäni yksi haastattelun tärkeimmistä asioista oli se, että sain tavata palvelukeskuksen asukkaita ja tutustua heihin.

Onnistuin mielestäni suunnittelemaan tilaan sopivia teksteillejä. Olen tyytyväinen suunnitelmiin, jotka asiakkaalle esitin. Silti minusta tuntuu, että olisin voinut vielä hieman hioa suunnitelmia, että niistä olisi tullut vielä paremmat. Ehdotuksia olisi myös voinut olla yksi tai kaksi lisää, mutta sain kuitenkin hyvät suunnitelmat kootuksi asiakkaalle esiteltäväksi, ja ne olivat tarpeeksi erilaiset. Uskon, että valmistusvaiheessa työ hioutuu vielä hieman paremmaksi. Oli mukavaa kuulla, kuinka asiakas piti ehdotuksistani. Asiakas vaikutti pitävän hyvin paljon Elämän askeleet -työstä, joka valittiin valmistettavaksi. Mielestäni tavoitteeni suunnitella sekä asiakasta että suunnittelijaa miellyttävä työ on tavoitettu.

Olisi mukavaa saada samankaltaisia toimeksiantoja myös tulevaisuudessa. Opinnäytetyöprosessin aikana sain paljon uusia hienoja kokemuksia, joita voin hyödyntää tulevaisuudessa.

KUALUETTELO:

KUVIO 1. SIPILÄ, Miia 2015. Työn elementit.

KUVIO 2. SIPILÄ, Miia 2015. Prosessin kulku.

KUVA 1. MÄKÄRÄINEN, Sanna 2014. Kotikolo-taidetekstiili [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVA 2. MÄKÄRÄINEN, Sanna 2014. Kotiin päin -taidetekstiili [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVA 3. WRIGHT, Jenny 2014. Muistoja-taidetekstiili [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVA 4. WRIGHT, Jenny 2014. Hups keikkaa, kuka leikkaa ensin? -taideteos [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVAT 5-9 ja 11. SIPILÄ, Miia 2014. [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVA 10. SIPILÄ, Miia 2015. [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVA 12. Haastattelussa mukana ollut kuva. [verkkoaineisto] [viitattu 2014-12-1.] Saatavissa: <https://www.flickr.com/photos/jogrundyartist/8112326763/>

KUVA 13. Haastattelussa mukana ollut kuva. [verkkoaineisto] [viitattu 2014-12-1.] Saatavissa: http://www.nba.fi/fi/museot/kulttuurien_museo/opetus/karjala_olkainhame

KUVA 14. Haastattelussa mukana ollut kuva. [verkkoaineisto] [viitattu 2014-12-1.] Saatavissa: <http://www.pinterest.com/pin/378935756121415724/>

KUVA 15. Haastattelussa mukana ollut kuva. [verkkoaineisto] [viitattu 2014-12-1.] Saatavissa: http://www.uuttahelsinki.fi/sites/default/files/legacy_files/u56/heini_riitahuhtarabian_kukka.jpg

KUVA 16. Haastattelussa mukana ollut kuva. [verkkoaineisto] [viitattu 2014-12-1.] Saatavissa: <http://www.apartmenttherapy.com/diy-snowflake-doilies-dos-fami-104020>

KUVA 17. Haastattelussa mukana ollut kuva. [verkkoaineisto] [viitattu 2014-12-1.] Saatavissa: <http://www.pinterest.com/pin/378935756121402939/>

KUVA 18. Haastattelussa mukana ollut kuva. [verkkoaineisto] [viitattu 2014-12-1.] Saatavissa: <http://www.flickr.com/photos/24013349@N03/8315876584/in/photostream>

KUVA 19. Haastattelussa mukana ollut kuva. [verkkoaineisto] [viitattu 2014-12-1.] Saatavissa: https://www.etsy.com/listing/125878141/a3-or-larger-abstract-print-abstract?utm_source=Pinterest&utm_medium=PageTools&utm_campaign=Share

KUVAT 20-31 ja 34-56. SIPILÄ, Miia 2015. [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVA 32. [verkkoaineisto] [viitattu 2015-4-5.] Saatavissa: <http://www.fuckyeahcraft.com/post/5968444276/more-ceramics>

KUVA 33. [verkkoaineisto] [viitattu 2015-4-5.] Saatavissa: https://www.flickr.com/photos/herewitht/4925665429/in/faves-sandra_fisher_artist/

LÄHDELUETTELO:

HYYSALO, Sampsa 2009. Käyttäjä Tuotekehityksessä. Tieto, tutkimus, menetelmät. Helsinki: Taideteollisen korkeakoulun julkaisu B 97. [verkkoaineisto] [viitattu 2015-3-20.] Saatavissa: <https://shop.aalto.fi/media/attachments/a9bf5/Kayttaja%20tuotekehityksessa.pdf>

LAVONEN, Maija 2001. Tehtävänä julkinen taidetekstiili. Julkaisussa: POUTASUO, Tuula. Tekstiilin taidetta suomesta. Hamina: Akatiimi Oy.

PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ KALLIO. Ikääntyneet. Palveluasuminen. Tehostettu palveluasuminen. Omavieska. [verkkoaineisto] [viitattu 2015-3-16.] Saatavissa: http://www.kalliopp.fi/tehostettu_palveluasuminen/omavieska

PUOTASUO, Tuula 2001. Tekstiilin taidetta Suomesta. Hamina: Akatiimi Oy.

RIHLAMA, Seppo 1999. Valaistus ja värit sisustussuunnittelussa. Helsinki: Rakennustieto Oy.

RÄMÖ, Johanna ja YLÄ-SULKAVA, Tuula 1999. Sisusteiden paloturvallisuus. Espoo: Valtion teknillinen tutkimuskeskus. [verkkoaineisto] [viitattu 2015-4-1.] Saatavissa: <http://www.vtt.fi/inf/pdf/tiedotteet/1999/T1964.pdf>

TAKA-EILOLA, Aino 2014. Palveluesimies. [Haastattelu.] Alavieska: Palvelukeskus Omavieska.